

ne terminationis, non verò sub ratione perfectio-
nis, vel entitatis. Hæc conclusio sequitur ex dictis
in præcedentibus, cùm enim actus liber Dei non
constituatur per denominationem purè extrinse-
cam à creaturis petitam, ut in prima conclusione
ostendimus, sed per aliquid Deo intrinsecum, de-
fectibile tamen secundum aliquam formalitatem,
quia hoc exigit libertas & indifferentia voluntatis,
terminatio voluntatis divinae ad creaturas, debet
esse defectibilis, seu deesse possibilis, secundum
aliquam rationem & formalitatem: Sed non potest
esse defectibilis, seu deesse possibilis, in ratione
perfectionis, vel entitatis, ut constat ex dictis in
secunda & tertia conclusione: Ergo debet esse de-
fectibilis, seu deesse possibilis, saltem sub ratione
purè terminationis, ut actum Dei liberum consti-
tuere possit.

15. Dices cum Gonzale, illam terminationem
esse defectibilem ratione extrinseci connotati, non
verò ratione illius quod importat in recto.

Sed contra primò: Illa terminatio debet esse
defectibilis, secundum id quod constituit Deum lib-
erè volentem, cùm defectibilitas sit de ratione lib-
ertatis & indifferentiæ: At non constituit Deum lib-
erè volentem per id quod dicit de connotato, sed
per illud quod dicit in recto; alioquin Deus
constitueretur liberè volens per solam denomina-
tionem extrinsecam à creaturis petitam, non verò
per aliquid ipsi intrinsecum, quod est incidere in
opinionem Aureoli, conclusione prima confuta-
tam: Ergo terminatio illa debet esse defectibilis,
non solum ratione extrinseci connotati, sed etiam
ratione illius quod importat in recto.

16. Contra secundò: Decretum liberum est Deo
ratio cognoscendi creaturas existentes aut futuras,
ut tractatu præcedenti cap. 4. §. 2. ostensum est. Ex
quo sic licet arguere: Ratio cognoscendi creaturas
existentes aut futuras, debet esse libera, ac proinde
defectibilis, sub ea ratione & conceptu, sub quo
est ratio illas cognoscendi: At non est ratio cognos-
cendi creaturas existentes vel futuras, formalitas
intrinseca, secundum id quod in obliquo &
terminativè importat, sed secundum id quod importat
intrinsecè & in recto: Ergo ut sic debet esse de-
fectibilis, seu deesse possibilis. Major constat, si enim
ratio cognoscendi creaturas non esset libera, sed
necessaria, non esset medium ad liberam sed necessari-
am cognitionem. Minor etiam evidens est, nam id
quod decretum Dei in obliquo importat, est crea-
tura existens vel futura: At hæc non est ratio seu
medium cognoscendi, sed tantum res cognita: Ergo decretum Dei non est illi ratio cognoscendi
creaturas, secundum id quod in obliquo & extrin-
secè importat, sed secundum id quod importat in-
trinsecè & in recto.

17. Contra tertìo: Defectibilitas sub conceptu
intrinsecæ terminatio, absque defectu entitatis
& perfectionis, nullam arguit imperfectionem in
Deo, & alias illa admisit, melius & facilius expli-
catur libertas divina voluntatis: Ergo illa admitti
debet. Consequentia patet, Antecedens verò, præ-
terquam quod ex objectionum solutione constabit,
breviter suadetur. Solus perfectionis aut entitatis
defectus, imperfectio est: Sed defectibilitas sub
conceptu purè terminatio, nec perfectionis,
nec entitatis defectum importat, ut constabit ex
infra dicendis: Ergo nullam arguit in Deo imper-
fectionem.

18. Confirmatur: Ex defectibilitate illius ter-
minationis intrinsecæ, sub conceptu purè termina-
tionis, nulla potest inferri mutabilitas in voluntate

divina: Ergo admittenda est. Consequentia patet,
idè enim à Deo rejicitur perfectio vel entitas de-
fectibilis, quia ex illa sequitur realis mutatio, vel
mutabilitas in eo, ut supra arguebamus. Ante-
cedens verò probatur: Mutatio est transitus de non
esse ad esse, vel de esse ad non esse, & consequenter
petit adventum vel carentiam formæ, sub conceptu
essendi, subindeque sub ratione entitatis & perfe-
ctionis: Ergo terminatio defectibilis solum sub
conceptu terminationis, & indefectibilis sub con-
ceptu entitatis, nullam infert mutationem vel mu-
tabilitatem in Deo. Quod potest explicari ex
mysterio Incarnationis: nam quia subsistentia di-
vina habet exercitium terminandi intrinsecè na-
turam humanam, sine additione novæ entitatis
aut perfectionis, licet eam desineret terminare, non
propterea mutaretur, quia nihil entitatis aut per-
fectionis deperderet, sed solum desineret habere
exercitum quod antea habebat.

19. Ex his habes solutionem hujus difficillimi
nodi, quem initio hujus capituli proposuimus, &
perfectam libertatis Dei cum ejus immutabilitate
concordiam. Ex eo enim quod actus liber Dei ad-
dit terminationem ad creaturas, defectibilem sub
ratione terminationis, perfectè salvatur Dei libe-
rata & indifferentia, quæ exigit ut res ita sit, ut pos-
sit non esse. Ex eovero quod illa terminatio est in-
defectibilis sub ratione entitatis & perfectionis,
subsistit summa ejus immutabilitas, quia mutatio
exigit transitum de non esse ad esse, vel de esse ad
non esse.

20. Objicies primò: Terminatio actus liberis
Dei ad creaturas, sub conceptu terminationis,
est entitas divina intrinseca Deo: Ergo si po-
tuit deficere, aut non esse in Deo, sub con-
ceptu terminationis, potuit etiam deficere sub
conceptu entitatis; vel si sub conceptu entita-
tis non potuit deficere, non potuit pariter deficere
sub conceptu terminationis. Simile argumentum
fieri potest de perfectione, nam terminatio voluntatis
divina ad creaturas, dicit perfectionem: Ergo si po-
tuit Deo deficere sub conceptu terminationis,
potuit etiam deficere sub conceptu per-
fectionis.

21. Ad primum argumentum respondeo quod
quamvis terminatio actus liberis Dei ad creaturas,
sub conceptu terminationis, sit implicitè entitas
divina, non tamen explicat conceptum entitatis
divinæ, ab illaque distinguitur virtuali distinctione,
quæ distinctio sufficiens est, ut quamvis deficiat,
vel possit deficere, sub conceptu terminationis, non
deficiat, nec possit deficere, sub conceptu entitatis.
Sicut, quamvis deformitas peccati, implicitè im-
portet conceptum entitatis positiva, quia tamen
illum non explicat, ab illaque distinguitur penes
implicitum & explicitum, stat optimè deformita-
tem peccati causari à Deo, sub conceptu entitatis,
absque eo quod ab illo causetur, sub conceptu
deformitatis. Ex quo pater responsio ad secundum
argumentum, licet enim terminatio illa perfectio-
nis implicit, ratione entitatis increata, quam
transcendentaliter includit, eam tamen sub con-
ceptu terminationis formaliter non exprimit. Unde
licet potuerit Deo deficere sub conceptu termina-
tionis, non tamen sub conceptu perfectionis.

22. Dices, Exercitium voluntatis Dei ut libera,
reducens eam de actu primo ad secundum, perfe-
ctionem exprimit: Sed terminatio illa est exerci-
tium voluntatis Dei ut libera, reducens illam de
actu primo ad secundum: Ergo exprimit per-
fectionem.

Confirmat

Confirmatur: Omnis actualitas exprimit perfe-
ctionem: Sed exercitium illud est actualitas: Ergo
exprimit perfectionem.

23. Ad instantiam respondeo distinguendo ma-
jorem: exercitium voluntatis Dei ut libera, redu-
cens eam de actu primo ad secundum, entitativum,
perfectionem exprimit, concedo majorem. Ter-
minativum, nego majorem. Similiter distinguo
minorem: terminatio illa est exercitium reducens
de actu primo ad secundum, terminativum, conce-
do minorem: entitativum, nego minorem, & con-
sequentiā. Ad confirmationem eodem modo
distinguo majorem: omnis actualitas entitativa
dicit seu exprimit perfectionem, concedo majorem.
Purè terminativum, nego majorem. Hæc enim, li-
cet perfectionem implicet, ratione entitatis divinæ
& increata, quam transcendentaliter includit,
eam tamen formaliter non exprimit. Sicut relatio,
sub conceptu relationis, & quantum ad rationem
Ad, non exprimit perfectionem, quamvis eam
implicitè includat, & ab ea perfectè præscindit
nequeat.

24. Objicies secundò: Si terminatio actus divi-
na voluntatis ad creaturas, non existat necessariò
in Deo, sed possit vel potuerit illi deficere, seu
in illo non esse, non solum secundum id quod ex-
trinsecè & in obliquo importat, sed etiam quantu-
m ad id quod importat intrinsecè & in recto, se-
quuntur quod distinguuntur realiter à terminazione
necessaria; eo ipso enim quod possit deesse, potest
ab illa realiter separari: realis autem separabilitas
est maximum signum realis distinctionis. Sequitur
etiam, Deum posse vel potuisse mutari: nam mu-
tari nihil aliud est, quam aliter se habere intrin-
secè ac prius: Sed si talis terminatio non existat
necessariò in Deo, sed possit vel potuerit illi defi-
cere, Deus potest, vel potuit aliter se habere in-
trinsecè ac prius: Ergo potest, vel potuit mutari.

25. Respondeo negando utramque sequelam, &
ad probationem primæ dico, ad distinctionem real-
iter requiri separabilitatem quoad entitatem; cum
autem terminatio necessaria & terminatio libera
actus divinæ voluntatis, habeant eandem entita-
tem, nequeunt separari ab invicem secundum con-
ceptum entitatis, sed tantum secundum conceptum
terminatio. Quod explicari potest & suaderi
exempli relationis patris ad duos filios, quæ de-
finiente uno, definit terminari ad ipsum, remanen-
do terminata ad alium superstitem, absque eo quod
propterea terminatio quoad unum, quæ definit,
distinguatur realiter à terminatione ad alium, quæ
remanet; eò nimur quod eadem sit utriusque
realitas & entitas.

26. Ad probationem secundæ distinguo major-
rem: mutari nihil aliud est, quam aliter se habere
intrinsecè ac prius, per acquisitionem novæ for-
mæ, entitatis, aut perfectionis, concedo. Per so-
lam novam terminatio, nego. Solutio patet
ex supra dictis, & potest magis illustrari exemplo
supra adducto; licet enim Verbum Divinum in In-
carnatione aliter se habeat intrinsecè ac prius, &
stat intrinsecè homo, cum antea intrinsecè homo
non esset; quia tamen hoc non fit per novæ for-
mæ, entitatis, aut perfectionis acquisitionem, sed
solum per novam terminatio naturæ humanae,
quam antea non terminabat, non mutatur per in-
carnationem, ut in tractatu de Incarnatione fusiū
exponemus.

CAPUT III.

De voluntate Dei antecedente, quæ vult omnes ho-
mines salvos fieri.

1. Circa voluntatem Dei antecedente plu-
res ac celebres sunt difficultates & con-
troversiae, breviter hic resolvendæ. Prima est, an
post Adæ lapsum sit in Deo voluntas generalis &
antecedens salvandi omnes homines: Secunda, an
talis voluntas sit in Deo formaliter & proprie, vel
solum eminenter, aut metaphoricè: Tertia, qua
ratione voluntas illa generalis salvandi omnes
homines, appelletur antecedens: Quarta, in quo
sensu dicitur conditionata: Quinta, an ex vi ta-
lis voluntatis Christus pro omnibus passus & mor-
tuus fuerit, seu mortem & passionem suam obtu-
lerit & ordinaverit ad salutem non paucorum tan-
tum, sed omnium & singulorum hominum: Sexta,
an per voluntatem antecedentem praeparentur
auxilia ad salutem sufficientia?

§. I.

Quatuor prima difficultates breviter resolvuntur.

2. Dico primò, Deum voluntate generali &
antecedente, velle omnes homines, etiam post Adæ
lapsum, salvos facere. Est contra Jansenium lib. 9.
& 10. de gratia Christi Salvatoris, ubi docet,
Deum habuisse quidem talem voluntatem pro
omnibus & singulis hominibus, consideratis in
statu innocentia, sed non post Adæ lapsum, &
prævisionem peccati originalis.

Probatur conclusio ex celebri illo testimonio
Apostoli 1. ad Tim. 2. *Deus vult omnes homines sal-
vos fieri &c.* ubi pater sermonem esse de homini-
bus in statu naturæ lapsæ constitutis, tum quia lo-
quitur de hominibus prout nunc sunt, vult enim
pro eis fieri orationes & obsecrations apud Deum.
Tum etiam, quia ibidem ait ad hanc voluntatem
Dei implendam, Christum se obtulisse redemptio-
nem pro omnibus: redemptio autem supponit
lapsum in origine.

3. Nec solum Apostolus assertionem nostram
aperte docet, sed etiam eam probat triplice ratione
quam insinuat verbis istis, quæ ibidem subjungit:
*Quia unus est Deus omnium, unus est mediator Dei
& hominum, qui dedit semetipsam pro omnibus.* Deus
ergo vult omnium hominum salutem, primò quia
est Deus & Dominus omnium, qui omnes aequè
condidit, omniumque curam & providentiam
gerit. Unde Ignatius epist. 6. ad Philadelph. dicit
*amatorem omnium esse Deum nostrum, & velle omnes
homines salvos fieri, propter quod & Solem facit ori-
ri super bonos & malos, & pluit super justos & in-
justos.* Secundò, quia est mediator non solum quo-
rundam hominum, sed omnium prorsus. Quam
rationem rectè ponderat Cajetanus in commenta-
tis super hunc locum Apostoli, his verbis:
*Si plures essent mediatores inter Deum & homines,
existimaretur quod unus esset mediator pro quibusdam
& aliis pro aliis, sed ex eo quod unus est mediator
Dei & hominum, ad reconciliandum homines Deo, illi
uni incumbit mediare inter Deum & omnes homines.*
Tertiò, quia est omnium hominū redemptor, & pro
omnibus mortuus est. Unde iuxta Apostolum, vo-
luntas Dei antecedens salvandi homines, & volun-
tas

tas Christi moriendi pro illis, sunt veluti parallelae, & sibi invicem correspondent.

4. Dico secundò, voluntatem antecedentem, quā Deus vult omnes homines salvos fieri, propriè & formaliter, & non tantum metaphoricè, vel eminenter, esse in Deo.

Probatur primò: Voluntas antecedens quā Deus vult omnes homines salvos fieri, est voluntas beneplaciti, & non tantum signi, ut docet S. Thomas quæst. 23. de verit. art. 2. his verbis: *Voluntas de Deo propriè dicitur, & hac est voluntas beneplaciti, qua per antecedentem & consequentem distinguuntur.* Idem afferit in cap. 2. epist. 1. ad Timoth. lect. 1. ubi exponens verba illa Apostoli: *Vult omnes homines salvos fieri,* hanc voluntatem reducit ad voluntatem beneplaciti: Sed voluntas beneplaciti formaliter & propriè reperitur in Deo, ut docet idem S. Doctor hic quæst. 19. art. 1. ubi sic ait: *Voluntas propriè dicta vocatur voluntas beneplaciti, voluntas autem metaphorice dicta est voluntas signi:* Ergo voluntas antecedens quā Deus vult omnes homines salvos fieri, propriè & formaliter reperitur in Deo, & non tantum metaphoricè, vel eminenter.

5. Confirmatur: Idem Doctor Angelicus ibidem art. 6. ad. 1. comparat voluntatem antecedentem quam Deus habet de salute omnium hominum, voluntati antecedenti quā iudex dicitur velle homicidam, in quantum hominem, vivere. Et lect. 1. in cap. 2. 1. ad Timoth. voluntati antecedenti conservandi merces absolute consideratas, quam habet mercator, imminentem tempestate: At certissimum est, pium & justum judicem velle propriè & formaliter, eum qui est homicida, ut hominem vivere, quamvis inefficaciter: similiter mercatorem, imminentem tempestatis periculo, velle propriè & formaliter, quamvis inefficaciter, conservare suas merces, ratione scilicet commodi quod eam conservatio quantum est de se afferit: Ergo pariter voluntas antecedens quam Deus habet de salute omnium hominum, quamvis non sit efficax respectu omnium, est in Deo propriè & formaliter.

6. Probatur secundò, objectum voluntatis antecedentis, nempè salus omnium hominum, secundum se considerata, est propriè & formaliter volitive, cùm sub hac ratione sit bonum, nec consideretur ut impeditivum majoris boni, manifestationis scilicet divina iustitia erga aliquos, & sua misericordia erga alios: Ergo est à Deo volitum, propriè & formaliter, & non tantum metaphoricè, vel eminenter.

7. Dico tertio, voluntas Dei non denominatur antecedens, ex eo quod consensum, merita vel demerita nostrae voluntatis, eorumque prævisionem antecedat; nec consequens, ex eo quod utrumque præsupponat: Sed ideo dicitur antecedens, quod versetur circa bonum creaturæ, absolute & præcisè secundum se consideratum; consequens vero, quia terminatur ad ipsum, ut indutum omnibus suis circumstantiis.

Prima pars probatur: Voluntas Dei consequens, cùm sit de se efficax, & causa nostri consensus, ut capite sequenti ostendemus, illum prioritate saltem nature & causalitatis antecedit: Ergo voluntas Dei non denominatur antecedens, ex eo quod antecedat nostrum consensum. Consequentia patet, alioquin enim membra divisionis voluntatis Dei in antecedentem & consequentem confunderentur. Item prædestination includit voluntatem salutis, non solum antecedentem, sed etiam consequentem, ut afferit D. Thomas in 1. ad

Annb. dist. 46. qu. unica art. 2. ad 1. & constat ex eo quod alioquin non esset efficax, quandoquidem voluntatem solum inefficacem, qualis est antecedens, includeret: Atqui prædestination non supponit præscientiam meritorum, ut ostendemus in tractatu de prædestinatione: Ergo voluntas consequens non est illa qua præscientiam meritorum supponit.

8. Secunda pars conclusionis est expresse D. Thomæ hīc qu. 19. art. 6. ad 1. item in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 2. nec non lect. 1. in cap. 2. primæ ad Timoth. & sic breviter explicatur. Cūm haec voluntates five volitiones non distinguantur in Deo, nisi per ordinem ad objecta five connotata materialia, nec proinde diversam illam habeant denominationem antecedentis & consequentis, nisi ex illis; ea quæ fertur in bonum creatum, absolute & secundum se consideratum, rectè dicitur antecedens; & illa quæ terminatur ad idem bonum, ut indutum omnibus suis circumstantiis particularibus, rectè appellatur consequens; si bonum illud præcisè secundum se consideratum, antecedat seipsum, ut vestitum particularibus circumstantiis: Atqui sic est, hæc enim superinduitio circumstantiarum particularium, est quoddam accidens respectu talis boni secundum se considerati, ipsumque proinde aliquo modo præsupponit: Ergo voluntas Dei rectè dicitur antecedens, ex eo quod versetur circa bonum creaturæ secundum se consideratum; consequens verò, ex eo quod terminetur ad illud, ut vestitum omnibus suis circumstantiis.

Dico quartò, voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, non dici conditionatam, eo quod pendeat tanquam à conditione, à consensu quem expectat à libero arbitrio, sed ex eo quod importet actum conditionatum, quo Deus vellet salutem omnium hominum, nisi hoc repugnaret ordini sue providentiae, manifestationi sua iustitiae, & bono generali totius universi. Ita D. Thomas in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 2. ubi ait: *Voluntas antecedens potest dici conditionata, nec tamen est imperfetta ex parte voluntatis divine, sed ex parte voliti, quod non accipitur cum omnibus circumstantiis, qua exiguntur ad rectum ordinem in salutem.* Idem docet in 1. ad Timoth. cap. 2. lect. 1.

9. Ratio etiam suffragatur: cūm enim homines non possint velle salutem, nisi Deus vellet eos velle, & nisi in eis operetur ipsum velle, ut docet Apostolus ad Philipenses 2. & Augustinus in foli. cap. 24. his verbis: *Velle quid bonum est non possum, nisi tu velis,* implicat quod in Deo sit decretum aut volitio salvandi homines, dependens tanquam à conditione à consensu & volitione hominum, illamque ab humana voluntate expectans. Unde Ecclesia Lugdunensis in libro de defensione veritatis sacræ Scripturae: *Ceterè illud in hac questione manifestum est, quod etiam si generaliter & indifferenter omnes homines Deus vult salvos fieri, in aliorum tamen cordibus, benignitate misericordia sua, ipse operatur eandem voluntatem suam, ut & ipsi salvari velint, & salventur: qualibus & Apostolus dicit, cum timore & tremore vestram salutem operamini, Deus est enim qui operatur in nobis velle & perficere, pro bona voluntate. In aliorum cordibus, severitate iusti & occulti iudicij sui, non operatur hanc salutarem voluntatem, sed dimittit eos in suo arbitrio, ut quia noluerunt credere, iusta nolitione damnentur.*

10. Objicies primò contra primam conclusionem: D. Augustinus non intellexit universaliter locum illum Apostoli, *Deus vult omnes homines salvos fieri;* sed triplicem ei limitationem adhibuit. Pri-

ma quam tradit lib. 4. contra Julian. cap. 8. de corrupt. & gratia cap. 14. & de prædest. Sanctorum cap. 8. est quod particula *omnes* non sumatur universaliter, sed per distributionem accommodam, pro illis qui salvi sunt, ita quod hæc propositio faciat hunc sensum: Deus vult omnes qui salvantur salvos fieri, sive nullus fit salvus nisi quem Deus vult. Eo modo quo dicitur ludimaster docere omnes adolescentes alicuius civitatis, non quod omnes instruat, sed quia nullus erudit, nisi ab ipso. Secunda quæ habetur in Enchir. cap. 105. & alibi, est quod ly *omnes* sumunt quidem universaliter, sed universalitate incompleta, nempe pro generibus singulorum, non verò pro singulis generum, hoc est non pro omnibus omnino singularibus hominum, sed pro omni genere hominum, pro Judæis & Gentilibus, servis & liberis, principibus & privatis, doctis & indoctis, adultis & parvulis, viris ac mulieribus &c. quia ex illis omnibus conditionibus, aliqui prædestinati sunt, & salvi sunt. Sicut cùm dicitur, omne animal fuit in arca Noë, non est sensus, ibi omnia animalium individua extitisse, sed aliquos ex quacunque specie. Tertia limitatio apud Augustinum de corrupt. & gratia cap. 15. & lib. 22. de civit. cap. 1. est Deum velle, non formaliter, sed causaliter, omnes homines salvos fieri, faciendo ut sancti homines salutem omnium velint. Sicut cùm ad Roman. 8. dicitur: *Spiritus sanctus postulat pro nobis gemitis inenarrabilibus,* idem est ac postulare nos facit; & cùm Genes. 22. dicitur, *Nunc cognovi quod times Dominum,* sensus est, cognoscere feci: Ergo ex Augustino Deus non habet voluntatem generalem & antecedentem salvandi omnes homines in natura lapsi existentes, sed aliquos duntaxat, subindeque talis voluntas in Deo admittenda non est. Maximè, quia Semipelagiani recurrebant olim ad voluntatem illâ; & allegabant testimonium illud Apostoli à nobis adductum, tanquam præcipuum sua heres fundamentum; ut videre est in Epistolis Properi & Hilarij ad Augustinum.

11. Respondeo D. Augustinum locis citatis intelligendum esse de voluntate consequente, non verò de antecedente; ita quod sensus ejus doctrina sit, propositionem Apostoli intellectam de voluntate consequenti salvandi homines, quam habet Deus, non esse universaliter accipientem, sed cum aliqua ex tribus allatis limitationibus: cum quo stat, quod si intelligatur de voluntate antecedenti (sicut eam intellexit Damascenus de fide orthodoxa cap. 24.) possit & debet universaliter accipi. Unde D. Thomas in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 1. *Secundum Damascenum (inquit) verbum Apostoli intelligitur de voluntate antecedente, & non de consequente, sed secundum Augustinum intelligitur de consequente.*

Ad illud quod subiungitur de Semipelagianis, dicendum est, eos intellexisse & explicuisse voluntatem antecedentem, modo toto cœlo diverso, ab eo quo utuntur Discipuli S. Thomæ. Illi enim dicebant, esse quandam generalem & conditionatam voluntatem Dei, liberi arbitrij præsumis & exploratum consensum expectantem, quæ proinde ex eodem consensu fiebat consequens & efficax; unde non admittebant, Deum specialiōti dilectione prosequi electos, quam reprobos, sed æquè illis, quantum est ex parte sui, velle salutem. Nos verò ab his abhorremus, ut patet ex dictis conclusione 3. & 4. & magis constabit ex dicendis in Tractatu de prædestinatione.

12. Objicies secundò contra secundam conclusionem: D. Thomas in opusculo de præscientia &

prædestinatione cap. 6. ait voluntatem quam habet Deus de salute omnium hominum, esse voluntatem signi. Et hīc quæst. 19. art. 6. ad 1. nec non 3. p. quæst. 21. art. 4. in corp. dicit quod illa magis est appellanda velleitas, quam absoluta voluntas. Item D. Chrysostomus homil. 1. in epist. ad Ephes. voluntatem illam nomine desiderij appellat, dicens quod *Deus mirum in modum cupit, vehementerque desiderat nostram salutem.* Atqui nec voluntas signi, nec velleitas, nec desiderium, reperiuntur in Deo propriè & formaliter, sed metaphoricè tantum, vel eminenter: Ergo nec voluntas antecedens de salute omnium hominum. Ratio etiam id suadet: nullā enim voluntas inefficax, potest esse propriè & formaliter in Deo; tum quia juxta Scripturam, omnis voluntas Dei est efficax, ac semper impletur, ut constat ex illo Isaia 46. *Omnis voluntas mea facta est, & ex illo Psalmi 134. Omnia quaecunque volunt Dominus fecit.* Tum etiam quia omnis voluntas inefficax, & carens effectu, dicit imperfectiōnem: Atqui voluntas antecedens salvandi omnes homines, est inefficax, cùm omnes salutem non consequantur: Ergo non est in Deo propriè & formaliter.

13. Ad D. Thomam respondeo opusculum illud non esse S. Doctoris, quod colligitur, tum ex eo quod non habetur in Romana impressione operum S. Thomæ, aliis præferenda. Tum etiam, quia alioquin sibi manifestè contradiceret, quandoquidem oppositum docuit expressè quæst. 23. de verit. supra citata. Dici etiam potest, quod licet voluntas illa, secundum quod formaliter in Deo existit, sit voluntas beneplaciti, quatenus tamen aliquo signo exteriori manifestatur, potest appellari voluntas signi; & hoc secundo modo eam considerasse D. Thomam in opusculo citato, si sit ab eo editum, sed ex hoc nihil contra nos. Quando verò voluntatem illam velleitatem appellant, per hoc non intendit docere, illam non esse voluntatem de facto, aut non esse formaliter in Deo, sed solum illam non esse voluntatem simpliciter, sed secundum quid, quatenus attingit objectum secundum se, & præsumit à circumstantiis. Sic enim clatè seipsum explicat hīc art. 6. ad 1. Vel talem voluntatem appellat velleitatem, quia non est absoluta, sed conditionata: voluntas enim conditionata, comparativè ad absolutam, velleitas appellari solet, ut declarat idem S. Doctor in 4. distinct. 17. quæst. 2. art. 1. ad 3. his verbis: *Quamvis voluntas completa non possit esse de impossibili, benè tamen voluntas conditionata, qua & velleitas dicitur.*

14. Ad Chrysostomum respondet, illum usurpare nomen desiderij latè, & in ampla quadam significazione, quatenus ferventissimus amor aliqui rei; etiam præsentis & possessæ, desiderium ejus interdum appellatur, ut constat ex illo 1. Petri 1. *In quem desiderant Angeli prospicere.*

15. Ad rationem subiunctam, nego majorem, & ad primam ejus probationem dico, Scripturam locis citatis solum velle declarare, omnem voluntatem Dei simpliciter dicitam, qualis est voluntas consequens, esse efficacem, & semper impleri, cum quo stat, dati in eo formaliter voluntatem secundum quid, qualis est antecedens, qua non impletur, ut colligitur ex illo Matth. 23. *Ierusalem Ierusalem, qua occidis Prophetas &c. quoties volui congregare filios tuos, & nolisti.*

16. Ad secundam probationem dicendum est, dupliciter aliquam voluntatem dici posse inefficacem: primò ex impedimento aliquo extrinsecō, vinci-